

CĂLĂTORIE DE STUDII ÎN AUSTRIA

La invitația prof. dr. Gerhard Trnka de la Institut für Ur- und Frugeschichte de la Viena, în intervalul 28 aprilie – 10 mai 2008 am efectuat o călătorie de studii în Austria.

Deplasarea a avut în primul rând scopul documentării și definitivării proiectului început cu prof. univ. dr. G. Trnka, referitor la sursele de materii prime folosite de comunitățile preistorice din România. În cadrul proiectului menționat, până acum au fost investigate mai multe zone de interes geologic, în câteva din provinciile istorice românești, ocazie cu care au fost depistate noi zone cu materii prime, folosite de comunitățile preistorice (ne referim mai ales la silicolite, radiolarit, jaspuri etc.). În timpul șederii noastre la Viena am verificat din nou împreună zonele care au fost investigate până acum în România și am luat decizia de a continua identificarea unor noi surse de materii prime, pentru completarea documentației viitoarei noastre lucrări comune. Prima zonă care va fi mai intens cercetată în următoarea perioadă este cea a Crișurilor, unde avem noi evidențe cu privire la existența unor astfel de surse și exploatarea lor în preistorie. Cu ocazia aceleiași vizite au fost puse la punct și detalii cu privire la documentarea electronică (sistemul GPS, maniera de prezentare a descoperirilor etc.), ca și posibilitatea unor analize specializate, pe secțiuni subțiri, la Universitatea din Salzburg.

Trebuie să menționăm că, printr-un efort susținut și continuu, prof. univ. dr. Gerhard Trnka a realizat la institutul său o litotecă cu materiale de referință, foarte variată, care acoperă nu numai continentul european ci și alte zone. Relațiile continue, extrem de amabile, cu colegii din diferite universități și institute de cercetare, îl ajută ca această colecție să constituie un pas important pentru un proiect de anvergură vizând analiza complexă a materialelor descoperite în condiții geologice clare, pentru a stabili relațiile diferitelor comunități începând din paleolitic și mergând până în epoca modernă. Colaborarea noastră se încadrează, deci, într-un ansamblu mai larg, în care stadiul cercetărilor diferă de la o țară la alta (pentru unele au fost identificate până acum doar parțial zonele de proveniență a materiei prime, în timp ce în altele s-au făcut și analize pe secțiuni subțiri, ce oferă posibilitatea unor comparații, ca, de exemplu, Ungaria, Cehia). Astfel, litoteca prof. univ. dr. G. Trnka, reprezintă un plăcut loc de întâlnire, unde se schimbă opinii, idei, se schițează noi colaborări pentru diferite alte domenii de cercetare corelate cu cele inițiate de el. Cu prilejul vizitei pe care am efectuat-o, am avut ocazia să cunosc mai mulți colegi preocupați de acest domeniu de cercetare, din Cehia și din Franța, ca și masteranzi și doctoranzi ce lucrează în domeniul menționat. Prin amabilitatea prof. G. Trnka l-am cunoscut și pe dr. Otto Cichocki, de la Institutul pentru Științe Arheologice al Academiei Austriace, specialist în analiza resturilor de lemn și cărbune, cu care am discutat despre o viitoare colaborare, care vizează analiza unor resturi de acest fel provenind din cercetările noastre.

În timpul șederii mele la Viena, la institutul menționat, în una din zile, în cadrul unei ceremonii festive, la care au participat mai mulți profesori, cercetători, prof. dr. Siegmund von Schnurbein a fost desemnat drept membru de onoare al Institut für Ur- und Frugeschichte.

Împreună cu prof. univ. dr. G. Trnka și cu alți câțiva colegi, am vizitat și o bogată colecție particulară de artefacte din piatră din localitatea Loosdorf (Niederösterreich), legată de unele așezări liniarbandceramice și Lengyel din zonă. Am vizitat de asemenea și un șantier arheologic de salvare din localitatea Hainberg. Aici au fost descoperite numeroase urme ce atestă o întinsă așezare liniarbandceramică, dar și altele, din perioade mai târzii (fig. 1/A, B). Săpătura este legată de construirea unor noi cartiere în localitatea Hainberg. Cercetările sunt abia la început, lucrările fiind coordonate de un masterand de la Institut für Ur- und Frugeschichte din Viena. În apropiere, lângă Dunăre, pe un platou dominant, se află urmele fortificațiilor ilirice și celtice de la Braunsberg. Pe una din laturile înălțimii de la Braunsberg, a fost reconstituit și un turn de apărare celtic (fig. 1/C). Zona a fost intens locuită din preistorie și până în evul mediu, o dovadă în acest sens fiind reprezentată de castelul de la Schlossberg (fig. 1/D), dar și de vestigiile din actuala localitate Hainberg (ziduri de fortificare etc.).

Cea mai mare perioadă de timp mi-am petrecut-o la Viena, în biblioteca institutului, foarte bine dotată, unde am putut consulta noile apariții referitoare la neolitic și epoca cuprului, dintr-o zonă geografică largă, ca și cele referitoare la investigațiile legate de materiile prime și stadiul actual al cercetărilor. Prin amabilitatea prof. univ. dr. G. Trnka, am putut face numeroase xeroxuri și fotocopii cu privire la noile publicații referitoare la perioadele menționate și legate în mod expres de investigarea materiilor prime și a analizelor necesare pentru interpretarea istorică a rezultatelor.

În timpul deplasării la Viena am lucrat și la Naturhistorisches Museum, unde am consultat o parte din vechile colecții referitoare la descoperirile Cucuteni din Bucovina și Galiția, la care am avut acces prin amabilitatea doamnelor dr. Walpurga Antl-Weiser și dr. Elisabeth Ruttkay. Ambele colege având interes pentru probleme similare, am avut numeroase discuții interesante și fructuoase și am schimbat diferite publicații.

În drumul de întoarcere m-am oprit la Budapesta, unde m-am întâlnit cu prof. dr. Pál Raczky, directorul Institutului de Științe Arheologice al Universității Eötvös Loránd. Institutul menționat, ce ocupă o clădire spațioasă din cadrul Facultății de Filozofie, a fost creat și dotat conform standardelor celor mai moderne, prin fondurile obținute în urma săpăturilor de salvare, executate de echipa universității, condusă de prof. dr. Pál Raczky. Cu un număr de circa 18 persoane, institutul beneficiază de o bibliotecă impresionantă, de laboratoare, de diferite săli de conferință, mijloace moderne de investigare și mai multe mașini pentru deplasarea în teren.

În concluzie, consider că documentarea la Viena a fost deosebit de fructuoasă și subliniez o dată în plus amabilitatea colegilor menționați, cu care de altfel am și relații strânse de colaborare și schimb de publicații.

CORNELIA-MAGDA LAZAROVICI

Fig. 1. Imagini din călătoria de documentare în Austria.